

EL NINOT DE NEU

JO NESBØ

EL NINOT DE NEU

Traducció de Laia Font i Mateu

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: agost del 2013
Títol original noruec: *Snømannen*

© 2007 Jo Nesbø
© de la traducció, 2012, Laia Font i Mateu
Publicat amb l'acord de Salomonsson Agency.

Drets exclusius en llengua catalana:
Raval Edicions SLU, Proa
Pedro i Pons, 9-11, onzena
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN:978-84-7588-417-2
Dipòsit Legal: B-14.711-2013
Composició: Víctor Igual, SL
Impressió: Reinbook

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Per a la Kirsten Hammervoll Nesbø

PRIMERA PART

DIMECRES, 5 DE NOVEMBRE DE 1980.

EL NINOT DE NEU

Era el dia que va arribar la neu. A les onze del matí, en un cel pansit van aparèixer uns flocs grossos que van envair els camps, els jardins i les gespes de Romerike com una armada vinguda de l'espai exterior. A les dues, les llevaneus ja treballaven a Lilles-trøm, i a dos quarts de tres, quan la Sara Kvinesland conduïa lentament, amb compte, el seu Toyota Corolla SR5 entre les cases de Kolloveien, la neu de novembre s'estenia com un edredó de plomes sobre el paisatge ondulat.

Trobava que les cases tenien un altre aspecte a la llum del dia. Tan diferent que una mica més i passa de llarg l'entrada de casa d'ell. Quan va frenar, el cotxe va patinar, i va sentir una queixa al seient del darrere. Pel retrovisor, va veure que el seu fill li feia mala cara.

–No trigaré gaire, rei –va dir.

Davant del garatge, entre tota la blancor destacava un gran tros d'asfalt negre, i va suposar que era on havia aparcat el camió de mudances. Se li va fer un nus a la gola. Esperava que no fos massa tard.

–Qui hi viu, aquí? –va sentir al seient del darrere.

–Una persona que conec –va contestar, repassant-se els cabells al mirall maquinalment–. Deu minuts, rei. Deixo la clau al contacte perquè puguis escoltar la ràdio.

Va sortir sense esperar resposta i, a passos petits i relliscosos, va avançar cap a la porta que havia travessat tantes vegades,

però mai així, mai a plena llum del dia, a la vista dels ulls manefles dels veïns. No és que les visites a altes hores de la nit haguessin de semblar gaire més innocents, però qui sap per què els actes d'aquella mena resultaven més adequats si es feien de nit.

Va sentir el brunzit del timbre a l'interior, com un borinot en un pot de melmelada. Cada cop més desesperançada, va mirar cap a les finestres de les cases de l'entorn. No revelaven res, només li retornaven el reflex de pomeres negres i nues, d'un cel gris i del terreny blanc lletós. Finalment, va sentir passes darrere la porta i va sospirar alleujada. Al cap d'un moment, ja era a dintre, als braços d'ell.

–No te'n vagis, amor –va dir, sentint que els sanglots ja li escanyaven les cordes vocals.

–Me n'haig d'anar –va fer ell en un to que suggeria una cançoneta de la qual feia temps que s'havia cansat. Les mans buscaven camins coneguts, dels quals no es cansaven mai.

–No, no te n'has d'anar –li va xiuxiuejar a l'orella–. Però ho vols. Ja no t'hi atreveixes.

–Això no té res a veure amb nosaltres.

Ella sentia com la irritació se li apoderava de la veu alhora que la mà, aquella mà forta però dolça, li recorria l'esquena i se li escolava per la goma de la faldilla i de les mitges. Eren com una parella de ballarins experts que coneixien l'un de l'altre cada moviment, els passos, la respiració, el ritme. Primer, l'amor blanc. El bo. Després, el negre. El dolor.

Ell li va acariciar l'abric amb la mà, buscant el mugró sota el teixit gruixut. El fascinaven, els seus mugrons; sempre hi tornava. Potser perquè ell no en tenia.

–Has aparcat davant del garatge? –va preguntar en un to ferm.

Ella va fer que sí i va sentir que el dolor li penetrava al cap com un dard de plaer. Ja se li havia obert el sexe per rebre aviat els dits d'ell.

–El meu fill m’espera al cotxe.

La mà es va aturar en sec.

–No sap res –va dir gemegant, notant com la mà vacil·lava.

–I el teu marit? On és?

–A tu què et sembla? A la feina, és clar.

Ara era ella la que s’irritava, tant perquè havia tret el seu marit a la conversa i parlar-ne sempre l’empipava com perquè el seu cos el necessitava, ja, de seguida. La Sara Kvinesland li va obrir la bragueta.

–No... –va començar ell, agafant-la pel canell. Ella li va clavar una bufetada amb l’altra mà. L’home la va mirar sorprès, mentre la vermellor se li escampava per la galta. Ella va somriure, el va agafar pels cabells espessos i negres i li va atraure la cara cap a la seva.

–Te’n pots anar –va murmurar–. Però primer m’has de fol·llar. Queda clar?

Va notar el seu alè a la cara. Panteixava amb força. Li va tornar a pegar amb la mà lliure, mentre la cigala li creixia a l’altra.

Ell empenyia, una mica més fort cada vegada, però ja s’havia acabat. Ella se sentia ensopida, la màgia havia desaparegut, la tensió s’havia esfumat, només quedava desesperació. El perdia. Ara, allà estirada, el perdia. Tots els anys que havia passat enyorant-lo, totes les llàgrimes que havia plorat, les coses desesperades que li havia fet fer. Sense donar-li mai res a canvi. Llevat d’una sola cosa.

Ell era dret als peus del llit i la prenia amb els ulls tancats. La Sara li mirava fixament el pit. D’entrada, ho havia trobat estrany, però amb el temps li havia acabat agradant, veure la pell blanca i llisa sobre els pectorals. Li recordava aquelles estàtues antigues en què els mugrons s’ometien per decència.

Gemejava cada cop més fort. Sabia que aviat deixaria anar un bram furiós. Li encantava, aquell bram. L’expressió sempre

sorpresa, extasiada, gairebé dolorosa, com si l'orgasme superés les expectatives més salvatges cada vegada. Ara esperava el bram final, un adéu rugent a aquell dormitori gelat, mancat de quadres, cortines i catifes. Després, es vestiria i viatjaria a una altra part del país, on deia que li havien ofert una feina a què no podia dir que no. Però sí que podia dir que no a allò. Allò. I, igualment, bramaria de plaer.

Va tancar els ulls. Però el bram no arribava. Havia parat.

–Què passa? –va preguntar, obrint els ulls. Sí, tenia els trets distorsionats. I no de plaer.

–Una cara –va xiuxiuejar.

Ella es va estremir.

–On?

–Fora la finestra.

La finestra era a l'altra punta del llit, just damunt del cap de la Sara. Es va girar i va notar que ell sortia, ja flàccid. Des d'on era, la finestra era massa amunt per veure res de l'exterior. I massa amunt perquè ningú pogués mirar a dintre des de fora. Com que la claror del dia ja minvava, l'únic que veia era el reflex doble del llum del sostre.

–T'has vist a tu mateix –va dir, gairebé suplicant.

–És el primer que he pensat –va contestar ell, sense apartar els ulls de la finestra.

La Sara es va posar de genolls. Es va aixecar i va mirar al jardí. I allà, sí, hi havia la cara.

Va riure amb ganes, alleujada. La cara era blanca, amb els ulls i la boca fets de pedretes negres, segurament del camí. I per braços, uns branquillons de les pomeres.

–Per l'amor de Déu –va panteixar–. Només és un ninot de neu.

Aleshores, el riure es va convertir en plor; va sanglotar sense poder-hi fer res fins que va sentir els braços que l'envoltaven.

–Ara me n'haig d'anar –va dir entre llàgrimes.

–Queda't una mica més –li va demanar ell.

S'hi va quedar una mica més.

Quan la Sara ja anava cap al garatge, es va adonar que havien passat quasi quaranta minuts.

Li havia promès que li trucaria de tant en tant. Sempre havia sabut mentir, i per una vegada se n'alegrava. Abans d'entrar al cotxe, va veure que el seu fill la mirava sense parpellejar des del seient del darrere, tot pàllid. Va voler obrir la porta i, per a sorpresa seva, es va trobar que estava tancada per dins. Va mirar el noi a través de les finestres entelades. Només la va obrir quan va picar al vidre.

Es va asseure al seient del conductor. La ràdio estava en silenci i hi feia un fred de mil dimonis. La clau era al seient de l'acompanyant. Es va girar cap al noi. Estava pàllid i li tremolava el llavi inferior.

–Que passa res? –li va preguntar.

–Sí –va dir ell–. L'he vist.

Tenia a la veu un lleuger to d'horror estrident que no recordava haver-li sentit des que era petit i s'esmunyia entre ells al sofà, davant de la tele, tapant-se els ulls amb les mans. I ara li canviava la veu, havia deixat de fer-li el petó de bona nit i començava a interessar-se pels motors i les noies. I un dia es ficaria en un cotxe amb una i també la deixaria.

–Què vols dir? –va voler saber la mare, mentre ficava la clau al contacte i la girava.

–El ninot de neu...

El motor no va respondre i el pànic es va apoderar d'ella sense avisar. No sabia de què tenia por. Va mirar pel parabrisa i va tornar a girar la clau. Que s'havia acabat la bateria?

–I com era, el ninot de neu? –va preguntar, prement l'accelerador a fons i girant la clau, desesperada, tan fort que li va fer la sensació que la trencava. El noi va contestar, però el rugit del motor va ofegar la resposta.

La Sara va posar primera i va deixar anar l'embragatge, com si de sobte tingués pressa per marxar. Les rodes van girar en la neu tova i fangosa. Va accelerar més, però el cul del cotxe va patinar de costat. Aleshores, els pneumàtics van rodolar cap a l'asfalt i, amb un sotrac cap endavant, van lliscar cap al carrer.

–El pare ens espera –va dir–. Ens haurem d'afanyar.

Va engegar la ràdio i va apujar el volum per omplir l'interior fred amb sorolls que no fossin la seva veu. Un locutor explicava per centèsima vegada que la nit abans Ronald Reagan havia guanyat Jimmy Carter a les eleccions dels Estats Units.

El noi va tornar a dir alguna cosa, i ella el va mirar pel retrovisor.

–Què dius? –va preguntar amb la veu forta.

Ho va repetir, però encara no el sentia. Va abaixar la ràdio mentre anaven cap a la carretera principal i el riu, que travessaven el paisatge com dues franges negres de dol. I es va sobresaltar quan va veure que el noi s'havia inclinat entre els dos seients del davant. La seva veu era com un xiuxiueig sec a l'orella. Com si fos important que ningú més no els sentís.

–Morirem.

2 DE NOVEMBRE DE 2004. DIA 1.

ULLS DE PEDRETES

En Harry Hole va fer un bot i va obrir els ulls de cop. Feia un fred glacial, i de la foscor arribava el so de la veu que l'havia despertat. Anunciava que el poble dels Estats Units decidiria avui si el seu president per als quatre anys següents tornaria a ser George Walker Bush. Novembre. En Harry va pensar que s'acostaven temps foscos, sens dubte. Va apartar l'edredó i va posar els peus a terra. El linòleum era tan fred que feia mal. Va deixar les notícies retronant a la ràdio despertador i va entrar al quarto de bany. Es va mirar al mirall. Novembre, també: demàcrat, d'un pàl·lid grisós ennuvolat. Com de costum, tenia els ulls vermells, i els porus del nas eren cràters grossos i negres. Les bosses sota els ulls, amb aquells iris blau fluix, descolorits per l'alcohol, desapareixerien quan la cara hagués rebut una ració d'aigua calenta, tovallola i esmorzar. Això suposava, vaja. No sabia ben bé com ho portaria de dia, la seva cara, ara que havia fet els quaranta. Si les arrugues es planxarien i la pau s'estendria per l'expressió turmentada amb què es despertava després de nits plenes de malsons. Que era quasi cada nit. I és que evitava els miralls així que sortia del seu pis petit i auster de Sofies Gate per convertir-se en l'inspector Hole de la Unitat d'Homicidis del quarter general de policia d'Oslo. Aleshores, es fixava en la cara dels altres per veure-hi el dolor, el seu taló d'Aquilles, els malsons, els motius i les raons per enganyar-se, mentre escoltava les mentides gastades que deien i intentava trobar un sentit

en el que feia: empresonar gent que ja era presonera dins seu. Presons d'odi i menyspreu per un mateix que ell coneixia molt bé. Es va passar una mà per les cerres curtes de cabells rossos que li creixien exactament a cent noranta-dos centímetres de les plantes glaçades dels peus. Les clavícules se li marcaven sota la pell com un penja-robes. D'ençà de l'últim cas havia fet molt d'exercici. Frenèticament, deien alguns. A més de bicicleta, havia començat a aixecar peses al gimnàs de les entranyes del quarter general. Li agradava aquell dolor, com cremava i com li reprimia els pensaments. I així i tot, només s'aprimava. El greix desapareixia i els músculs es marcaven entre pell i os. I mentre que abans havia sigut ample d'espatlles i el que la Rakel anomenava un atleta natural, ara començava a assemblar-se a la fotografia que va veure una vegada d'un ós polar escorxat: un depredador musculós però sorprenentment esquitit. S'esvaïa, simplement. Tampoc era que importés gaire. En Harry va sospirar. Novembre. S'aniria fent encara més fosc.

Va anar a la cuina, es va prendre un got d'aigua per veure si li passava el mal de cap i va mirar per la finestra, sorprès. La teulada de l'edifici de l'altre costat de Sofies Gate era blanca i la llum viva que s'hi reflectia li va coure als ulls. La primera nevada havia caigut de nit. Va pensar en la carta. De tant en tant en rebia, de cartes d'aquella mena, però aquella en concret era especial. Esmentava Toowoomba.

A la ràdio havia començat un programa sobre natura i una veu parlava amb entusiasme de les foques.

«Cada estiu, les foques Berhaus s'apleguen a l'estret de Bering per aparellar-se. Com que els mascles són majoria, la competència per les femelles és tan ferotge que els mascles que n'han aconseguit una es queden amb ella mentre dura tota l'època de cria. El mascle s'ocuparà de la seva parella fins que els petits hagin nascut i s'espavilin sols. No per amor a la femella, sinó per amor als seus propis gens i material hereditari. La teoria darwi-

nista diria que és la selecció natural la que fa monògama la foca Berhaus, no la moralitat».

Vés a saber, va pensar en Harry.

La veu de la ràdio gairebé arribava al falset de tanta emoció:

«Però abans que les foques deixin l'estret de Bering per anar a buscar menjar a mar obert, el mascle intentarà matar la femella. Per què? Perquè una femella de foca Berhaus no s'aparellarà mai dues vegades amb el mateix mascle! Per a ella, es tracta de diversificar el risc biològic de material genètic, igual que a la borsa de valors. Per a ella, biològicament, té sentit ser promíscua, i el mascle ho sap. Matant-la, vol impedir que els petits d'altres foques competeixin amb la seva descendència pel mateix menjar».

«Nosaltres també entrem en la perspectiva darwinista. Com és, doncs, que l'ésser humà no pensa com la foca?», va demanar una altra veu.

«Sí que pensem com la foca, i tant! La nostra societat no és tan monògama com sembla, no ho ha sigut mai. Fa no gaire, un estudi suec revelava que entre el quinze i el vint per cent de tots els nens són de pare diferent del que es pensen que tenen, tant ells com també els seus suposats pares. Un vint per cent! Això és un nen de cada cinc! Que viuen una mentida. I asseguruen la diversitat biològica».

En Harry va fer córrer el dial per trobar música tolerable. Es va aturar en una versió antiga de «Desperado» de Johnny Cash.

Van trucar a la porta amb fermesa.

En Harry va anar al dormitori, es va posar els texans, va tornar cap al rebedor i va obrir.

—Harry Hole?

L'home del replà duia una granota blava i se'l mirava a través d'unes ulleres gruixudes. Tenia els ulls tan clars com un nen.

Ell va fer que sí.

—Té fongs? —L'home va fer la pregunta tot seriós. Un ble

de cabells llargs li travessava el front i se li enganxava. Sota el braç portava una carpeta de plàstic amb un full imprès molt ple.

En Harry es va esperar perquè s'expliqués més, però no, allò era tot. Només aquella expressió clara, oberta.

–Doncs, diguem que és personal, això –va contestar.

L'home va insinuar un somriure com a resposta a una broma que estava fins als nassos de sentir.

–Fongs al pis. Floridura.

–No tinc motius per pensar que en tingui –va dir en Harry.

–És el que té la floridura. No acostuma a donar motius per pensar que n'hi hagi. –L'home va fer un xuclet amb les dents i es va gronxar sobre els talons.

–Però? –va fer en Harry, finalment.

–Però n'hi ha.

–Què l'hi fa pensar?

–El seu veí en té.

–Ah sí? I creu que es pot haver escampat?

–La floridura no s'escampa. La podridura sí.

–Per tant...?

–Hi ha un defecte de construcció en la ventilació de les parets d'aquest edifici. Permet que hi creixi la floridura. Podria donar un cop d'ull a la cuina?

En Harry es va fer a un costat. L'home va entrar amb empenya a la cuina i de seguida va prémer contra la paret un aparell carbassa semblant a un assecador. Va xerricar dues vegades.

–Un detector d'humitat –va explicar l'home, observant el que, evidentment, era un indicador–. Tal com em pensava. Segur que no ha vist ni ensumat res de sospitós?

En Harry no acabava de tenir clar a què es podia referir.

–Una capa com la que es fa en el pa sec –el va ajudar l'home–. Olor de florit.

En Harry va fer que no.

–Li han estat picant els ulls? S’ha sentit cansat? Ha tingut mal de cap? –va continuar.

En Harry va arronsar les espatlles.

–És clar. De sempre que jo recordi.

–Vol dir des que viu aquí?

–Potser sí. Escolti...

Però el paio no l’escoltava; havia tret un ganivet del cinturó. En Harry es va fer enrere i va observar com la mà que subjectava el ganivet l’alçava i el clavava amb força. Se sentia com un gemec quan travessava el guix de darrere el paper pintat. L’home va extreure el ganivet, el va tornar a enfonsar i va fer saltar un tros granulós de guix, que va deixar un bon forat. Aleshores, va desembeinar una llanterna petita i va enfocar la cavitat. Darrere d’aquelles ulleres exagerades, va fer molt mala cara. Després, va ficar el nas al forat i va ensumar.

–Exacte –va fer–. Hola, nois.

–Hola qui? –va preguntar en Harry, acostant-s’hi.

–*Aspergillus* –va concretar l’home–. Un gènere de floridura. Podem triar entre tres-cents o quatre-cents tipus i costa de dir quin és perquè en aquestes superfícies dures creixen amb tan poca espessor que són invisibles. Però l’olor és inconfusible.

–Això vol dir problemes, oi? –va lamentar en Harry, intentant recordar quant li quedava al compte corrent després que ell i el seu pare haguessin patrocinat un viatge a Espanya a la seva germana petita, que tenia el que ella anomenava «un toc de síndrome de Down».

–No és com la podridura de veritat. L’edifici no s’enfonsarà –va respondre l’home–. Però vostè potser sí.

–Jo?

–Si hi és propens. Hi ha gent que es posa malalta de respirar el mateix aire que la floridura. Passen anys trobant-se malament i, és clar, els titllen d’hipocondríacs perquè ningú no els troba

res i els altres veïns es troben bé. Però la plaga consumeix el paper pintat i el guix.

–Mm. I què proposa?

–Que em permeti eradicar-li la infecció, és clar.

–I la meva economia, ja que hi és?

–Això ho cobreix l'assegurança de l'edifici, no li costarà ni una corona. L'únic que necessito és accés al pis els propers dies.

En Harry va trobar una còpia del joc de claus al calaix de la cuina i l'hi va donar.

–Seré tan sols jo –va dir l'home–. Només perquè ho sàpiga. Que passen moltes coses estranyes, per aquí i per allà.

–Sí? –En Harry va fer un somriure trist, mirant per la finestra.

–Eh?

–Res. Igualment no hi ha res per robar, aquí. Ara me n'haig d'anar.

El sol baix del matí centellejava a la façana de vidre del quarter general de policia d'Oslo, que s'alçava, com en els darrers trenta anys, al cim de la pujada, a tocar del carrer principal, Grønlandsleiret. Des d'allà, tot i que no havia sigut ben bé intencionat, la policia era a la vora de les zones més conflictives de l'est d'Oslo, i la presó, situada al terreny de l'antiga cerveseria, era la veïna més propera. La comissaria estava rodejada d'una gespa marró pansida i d'arços i til·lers que durant la nit s'havien cobert d'una fina capa de neu d'un blanc grisós que feia que el parc semblés el conjunt de mobles d'un difunt tapats amb llençols.

En Harry va pujar per la franja negra d'asfalt fins a l'entrada principal i va passar al vestíbul, on la decoració de porcellana de Kari Christensen amb aigua corrent xiuxiuejava secrets eternals a la paret. Va saludar amb el cap l'agent de seguretat de la recepció i va pujar a la Unitat d'Homicidis, al sisè pis. Tot i que feia

quasi mig any que li havien donat el despatx nou de la zona vermella, sovint anava a l'altre, estret i sense finestres, que havia compartit amb l'agent de policia Jack Halvorsen. Ara hi havia en Magnus Skarre. I en Jack Halvorsen era sepultat al cementiri de Vestre Aker. D'entrada, els pares el volien enterrar al seu poble natal, Steinkjer, perquè en Jack i la Beate Lønn, la responsable de Krimteknisk, el departament forense, no eren casats, ni tan sols vivien junts. Però quan van saber que la Beate estava embarassada i el fill d'en Jack naixeria a l'estiu, van acceptar que la tomba havia de ser a Oslo.

En Harry va entrar al despatx nou. Que sabia que sempre es coneixeria per aquest nom, de la mateixa manera que, després de cinquanta anys, el camp del Futbol Club Barcelona encara es deia Camp Nou. Es va deixar caure a la cadira, va engegar la ràdio i, amb el cap, va donar el bon dia a les fotos de la prestatgeria, repenjades contra la paret. Un dia, en un futur incert, si pensava a comprar xinxetes, les penjaria a la paret. L'Ellen Gjeltten, en Jack Halvorsen i en Bjarne Møller. Per ordre cronològic. L'Associació de Polícies Morts.

A la ràdio, polítics noruecs i sociòlegs donaven la seva opinió sobre les eleccions a la presidència dels Estats Units. En Harry va reconèixer la veu de l'Arve Støp, l'amo de la revista d'èxit *Liberal* i famós per ser un dels creadors d'opinió més informats, arrogants i divertits del país. Va apujar el volum fins que les veus van rebotar a les parets i va agafar les manilles Peerless que tenia sobre l'escriptori nou. Practicava l'*speed-cuffing*, posar-les tan de pressa com pogués, amb la pota de la taula, que ja estava estellada de resultes d'aquell mal costum que havia agafat al curs de l'FBI a Chicago i que havia perfeccionat durant els vespres solitaris en un estudi pollós de Cabrini Green, amb la companyia dels xisclets de veïns que es barallaven i de Jim Beam. L'objectiu era passar les manilles pel canell del detingut de tal manera que el braç armat amb una molla envoltés el ca-

nell i es tanqués de cop a l'altre costat. Amb la força i la precisió adequades, et podies emmanillar a qui calgués en un simple moviment abans que tingués temps de reaccionar. No l'havia fet servir mai, aquella tècnica, a la feina, i només un cop havia necessitat l'altra cosa que havia après allà: agafar un assassí en sèrie. Les manilles es van tancar a la pota de la taula i les veus de la ràdio van brunzir:

«Arve Støp, per què creu que els noruecs són tan escèptics respecte a George Bush?».

«Perquè som un país sobreprotegit que no ha lluitat mai en cap guerra. Hem deixat amb molt de gust que els altres ho fessin per nosaltres: Anglaterra, la Unió Soviètica i els Estats Units. Sí, des de les guerres napoleòniques ens hem amagat darrere dels nostres germans grans. Noruega ha basat la seva seguretat en el fet que els altres prenguessin la responsabilitat quan les coses es posaven fumudes. Fa tant que ho fem que hem perdut el sentit de la realitat i creiem que la terra està poblada, bàsicament, per gent que ens vol bé, a nosaltres, el país més ric del món. Noruega, una rossa queca amb cervell de mosquit que es perd en un carreró del Bronx i ara s'indigna perquè el seu guardaespalles és cruel amb els atracadors».

En Harry va marcar el número de la Rakel. A part del de la seva germana, aquell era l'únic que se sabia de memòria. Quan era jove i inexpert, es pensava que tenir mala memòria era un inconvenient per a un investigador. Ara sabia més com anava tot.

«I el guardaespalles són Bush i els Estats Units?», va preguntar el presentador.

«Sí. Lyndon B. Johnson va dir una vegada que els Estats Units no havien triat tenir aquest rol, però que es van adonar que no hi havia ningú més, i tenia raó. El nostre guardaespalles és un cristià convers amb complex d'inferioritat respecte al pare, problemes amb la beguda, limitacions intel·lectuals i sense prou pebrots per fer el servei militar amb honor. En resum, un

paio que ens hauríem d'alegrar que avui el tornin a elegir president».

«Suposo que ho diu amb ironia...?».

«Gens ni mica. Un president tan dèbil s'escolta els consellers, i la Casa Blanca té els millors, cregui'm. Encara que amb aquella ridícula sèrie de televisió sobre el Despatx Oval et pugui fer la impressió que els demòcrates tenen el monopoli de la intel·ligència, és en l'extrema dreta dels republicans, sorprenentment, on et trobes els cervells més desperts. La seguretat de Noruega està en les millors mans».

–Una amiga d'una amiga s'ho ha fet amb tu.

–De debò? –es va sobtar en Harry.

–Amb tu no –va rebatre la Rakel–. Parlo d'aquest. L'Støp.

–Perdona. –En Harry va abaixar la ràdio.

–Després d'una conferència a Trondheim. La va convidar a pujar a l'habitació. Ella hi estava interessada, però li va comentar que s'havia fet una mastectomia. Ell va dir que s'ho pensaria i va anar cap a la barra. Després, va tornar i se la va endur amunt.

–Mm. Espero que se li satisfessin les expectatives.

–Res no satisfà les expectatives.

–No –va acceptar en Harry, rumiant de què devien parlar.

–Aquest vespre, què, doncs? –va preguntar la Rakel.

–Al Palace Grill a les vuit em va bé. Però què és tot això de no poder reservar taula?

–Dóna més distinció, suposo.

Van quedar al bar del costat, primer. Quan van penjar, en Harry es va posar a pensar. Semblava contenta. O alegre. Alegre i optimista. Va intentar detectar si aconseguia alegrar-se'n per ella, alegrar-se que la dona que havia estimat tant fos feliç amb un altre. La Rakel i ell havien tingut la seva època, i ella li havia donat oportunitats. Que ell havia esguerrat. Doncs, per què no alegrar-se que estigués bé, per què no deixar estar la idea que les

coses podrien haver sigut diferents i continuar fent la seva vida? Va prometre esforçar-s'hi una mica més.

La reunió del matí es va acabar aviat. Com a cap de la Unitat d'Homicidis, el *Politioverbetjent* (POB, per escurçar-ho) Gunnar Hagen va repassar els casos en què treballaven. Que no eren gran cosa: ara per ara, no hi havia cap cas d'assassinat recent per investigar, i l'assassinat era l'única cosa que animava el pols de la unitat. En Thomas Helle, un agent de la Unitat de Desapareguts de la policia uniformada, també hi era i els va informar sobre una dona que feia un any que havia desaparegut de casa seva. Ni rastre de violència, ni rastre del culpable i ni rastre d'ella. Era mestressa de casa i l'últim cop que l'havien vista era a la llar d'infants, quan hi havia anat a deixar el fill i la filla al matí. El marit i tothom del cercle més pròxim de coneguts tenien coartada i estaven descartats. Van acordar que la Unitat d'Homicidis ho investigaria més.

En Magnus Skarre va donar records de l'Ståle Aune, el psicòleg assessor de la Unitat d'Homicidis, a qui havia anat a veure a l'hospital. En Harry va sentir remordiments. L'Ståle Aune no era només el seu conseller en casos criminals, també era el seu suport personal en la lluita contra l'alcohol i el que més s'acostava a un confident. Feia més d'una setmana que l'havien ingressat amb un diagnòstic poc clar, però en Harry encara no havia superat la recança que li feia entrar en un hospital. Demà, va pensar. O dijous.

–Tenim una agent nova. La Katrine Bratt –va anunciar en Gunnar Hagen.

Una dona jove de la primera fila es va aixecar espontàniament, però sense fer cap somriure. Era molt atractiva. Atractiva sense esforçar-s'hi, va pensar en Harry. Els cabells fins, quasi delicats, li queien als costats de la cara, pàl·lida, finament dibuixada,

i amb els mateixos trets seriosos i cansats que havia vist en altres dones imponents que s'havien acostumat tant que les observessin que els havia deixat d'agradar o de desagradar. La Katrine Bratt anava amb un vestit jaqueta blau que remarcava la seva feminitat, però les mitges negres i gruixudes que es veien sota la vora de la faldilla i les pràctiques botes d'hivern invalidaven tota sospita que se'n volgués aprofitar. Va passejar la vista per tots els presents, com si s'hagués aixecat per veure'ls ella a ells i no a l'inrevés. En Harry va suposar que havia planificat tant el vestit jaqueta com aquella petita primera aparició al quarter general.

—La Katrine ha treballat quatre anys a la policia de Bergen, sobretot en delictes contra la decència pública, però també va passar una temporada a la Unitat d'Homicidis —va continuar en Hagen, mirant un paper que en Harry suposava que era el currículum—. Llicenciada en dret a la universitat de Bergen el 1999, Acadèmia de Policia i ara serà agent aquí. De moment, sense fills, però està casada.

Una de les fines celles de la Katrine Bratt es va arquejar imperceptiblement, i en Hagen o bé ho va veure o bé va pensar que aquella última informació era supèrflua, i hi va afegir:

—Per a qui li pugui interessar...

En la pausa feixuga i eloqüent que es va fer, en Hagen semblava que pensés que encara ho havia enredat més, va estossegar dues vegades, amb força, i va dir que qui encara no s'hagués apuntat a la festa de Nadal ho havia de fer abans de dimecres.

Les cadires van rascar el terra i en Harry ja era al passadís quan va sentir una veu darrere seu:

—Sembla que sóc teva.

Es va girar i va examinar el rostre de la Katrine Bratt. Rumiaava com seria d'atractiva si s'hi esforçés.

—O tu meu —va continuar ella, ensenyant una filera de dents regulars, però sense deixar que el somriure li arribés als ulls—. Segons com t'ho miris. —Parlava un noruec estàndard amb re-

gust de Bergen i unes erres moderadament vibrants, cosa que suggeria que era de Fana o Kalfaret o un altre barri així de classe mitjana acomodada, s'hi jugaria alguna cosa.

Ell va continuar caminant, i ella es va afanyar a seguir-lo.

–Sembla que el *Politioverbetjent* s'ha descuidat d'informar-te'n. –Va pronunciar el rang d'en Gunnar Hagen amb un èmfasi lleugerament exagerat en totes les síl·labes.– Però m'hauries d'ensenyar l'edifici i ocupar-te de mi els pròxims dies. Fins que em sàpiga espavilar sola. Podràs? Què en penses?

En Harry va somriure. De moment li agradava, però, és clar, sempre estava obert a canviar de parer. Sempre estava disposat a donar una altra oportunitat a la gent de posar-se a la cua de la seva llista negra.

–No ho sé –va dir, aturant-se a la màquina de cafè–. Comencem per aquí.

–No prenc cafè.

–Tant és. És clar i evident. Com la majoria de les coses aquí. Què en penses, d'això de la dona desapareguda?

Va prémer el botó d'«Americano», que en aquella màquina era tan americà com un cafè de ferri noruec.

–Què passa? –va contestar la Bratt.

–Creus que és viva? –Ho va intentar preguntar d'una manera informal perquè no s'adonés que era una prova.

–Que em prens per idiota? –va dir, i es va mirar amb un fàstic gens dissimulat com la màquina tossia i escopia una cosa negra en un got de plàstic blanc–. Que no has sentit el *Politioverbetjent*, que ha dit que he treballat quatre anys a la Unitat de Delictes Sexuals?

–Mm –va fer en Harry–. Morta, doncs?

–Tant com se'n pot estar –va respondre la Katrine Bratt.

En Harry va alçar el got blanc. Va sospesar la possibilitat que li acabessin d'assignar una companya que podia arribar a apreciar.

A la tarda, quan en Harry tornava a peu cap a casa, la neu de les voreres i els carrers s'havia fos i els flocs fins i lleugers que giravoltaven en l'aire eren engolits per l'asfalt moll tan bon punt tocaven el terra. Va entrar a la seva botiga de música habitual d'Akersgata i es va comprar l'últim de Neil Young, tot i que sospitava que seria un nyap.

Mentre entrava a casa, va notar que hi havia alguna cosa diferent. El soroll. O potser l'olor. Es va aturar en sec a la porta i va entrar a la cuina. Faltava tota una paret. És a dir, allà on al matí hi havia paper pintat de flors i guix, ara hi veia maons d'un vermell oxidat, ciment gris i un entramat de fusta puntejat de forats de claus. A terra, hi havia la caixa d'eines de l'home de la floridura i, sobre el marbre, una nota que deia que tornaria l'endemà.

Va anar cap a la sala d'estar, va posar el CD de Neil Young, el va treure al cap d'un quart amb molta pena i en va posar un de Ryan Adams. Del no-res li va arribar la idea d'una copa. Va tancar els ulls i va contemplar el dibuix ballari de sang en la ceguesa total. Es va tornar a recordar de la carta. La primera nevada. Toowoomba.

El so del telèfon va partir en dos el «Shakedown on 9th Street» de Ryan Adams.

Una dona es va presentar com a Oda, va dir que trucava de la redacció de *Bosse* i que s'alegrava de tornar a parlar amb ell. En Harry no la recordava, a ella, però sí el programa de televisió. Havia sigut la primavera anterior, volien que parlés d'assassins en sèrie perquè era l'únic policia noruec que els havia estudiat amb l'FBI i, a més, n'havia perseguit i atrapat un d'autèntic. I ell va ser prou burro per acceptar-ho. Es va convèncer a ell mateix que ho feia per dir una cosa important i moderadament qualificada sobre la gent que mata, no per sortir al programa d'entrevistes més famós del país. Vist amb perspectiva, no n'estava tan segur. Però això no era el pitjor. El pitjor era que es va prendre una copa abans de començar. Estava convençudís-

sim que només n'havia sigut una, però durant el programa va fer l'efecte que n'havien sigut cinc. Parlava amb la dicció clara, com sempre, però tenia els ulls vidriosos, l'anàlisi era lenta, mandrosa, i no va arribar a cap conclusió, o sigui que el presentador es va veure obligat a fer entrar un convidat que era el nou campió d'Europa de composició floral. En Harry no va dir res, però amb el llenguatge corporal ja es veia clarament què en pensava, del debat sobre flors. Quan el presentador, amb un somriure fugisser, li va preguntar quina relació hi podria haver entre un investigador d'assassinats i la composició floral, va dir que les corones dels enterraments noruecs certament eren d'una alta qualitat. Potser va ser el seu estil despreocupat i lleugerament confós el que va arrencar els riures del públic de l'estudi i es va guanyar els copets a l'esquena de la gent de la tele després de l'emissió. Havia «estat a l'altura», van dir. I va anar amb uns quants al bar Kunstnernes Hus, es va deixar convidar i l'endemà es va despertar amb un cos que des de cada fibra en demanava més, n'exigia més, a crits. Era un dissabte i va continuar bevent tot el cap de setmana. Va anar a l'Schrøder i va etzibar que volia una altra cervesa quan ja feien pampalluguejar els llums per animar els clients a marxar, i la Rita, la cambrera, se li va acostar i li va dir que no el deixarien tornar a entrar si no se n'anava de seguida, preferentment al llit. El dilluns al matí, va aparèixer a la feina a les vuit en punt. No va contribuir amb res útil a la unitat, va vomitar a la pica després de la reunió del matí, es va arreparar a la cadira, va prendre cafè, va fumar i va tornar a vomitar, aquest cop al vàter. Va ser l'última vegada que va sucumbir: des d'aleshores, no havia tocat una gota més d'alcohol.

I ara volien que tornés al programa.

La dona li va explicar que el tema era el terrorisme als països àrabs i què feia que gent de classe mitjana i amb estudis es convertissin en màquines de matar. En Harry la va interrompre abans que acabés:

–No.

–Però ens agradaria molt que hi fossis. Ets tan... tan... rock and roll! –Va riure amb un entusiasme que no acabava de veure clar que fos sincer, però ara li reconeixia la veu. Era de les que havia anat al Kunstnernes Hus aquella nit. Era atractiva d'una manera jove i avorrida, parlava d'una manera jove i avorrida i s'havia mirat en Harry amb fam, com si fos un menjar exòtic i es plantegés si no era massa exòtic.

–Proveu-ho amb algú altre –va dir en Harry, i va penjar. Va tancar els ulls i va sentir Ryan Adams que es preguntava: «*Oh, baby, why do I miss you like I do?*», 'per què et trobo tant a faltar?'.

El nen va alçar la vista cap a l'home del seu costat, al marbre de la cuina. La llum que entrava del jardí cobert de neu brillava en la pell pelada i tibant del crani immens del seu pare. La mare li havia dit que el pare tenia el cap tan gros perquè era un gran cervell. Ell li va preguntar per què deia que era un cervell i no que en tenia un, i quan ella va riure, li va acariciar el front i va dir que els professors de física eren així. En aquell moment, el cervell esbandia patates sota l'aixeta i les posava directament a l'olla.

–No pelaràs les patates, papa? La mama normalment...

–Ara no hi és, la mare, Jonas. O sigui que ho farem a la meua manera.

No havia alçat la veu, però transmetia una irritació que va fer encongir en Jonas. No sabia mai ben bé què feia enfadar tant el seu pare. O, de tant en tant, si ho estava realment, d'enfadat. Fins que veia en el rostre de la mare aquella expressió angoixada a les commissures dels llavis, que semblava que encara irritava més el pare. Esperava que no trigués gaire.

–No fiquis aquests plats, papa!

El seu pare va tancar l'armari d'un cop i en Jonas es va mos-

segar el llavi inferior. El rostre del pare va baixar fins al seu. Les ulleres quadrades, fines com el paper, van resplendir.

–A taula els plats es posen, no es fiquen –el va corregir el pare–. Quantes vegades t’ho haig de dir, Jonas?

–Però la mama diu...

–La mama no parla bé. M’entens? La mama ve d’un lloc i d’una família que tant els fa parlar bé com no. –L’alè del pare era salat, d’algues podrides.

Es va tancar la porta d’entrada.

–Hola! –van refilar des del rebedor.

En Jonas estava a punt de córrer a trobar-la, però el pare el va agafar per l’espatlla i va assenyalar la taula sense parar.

–Que macos que sou!

En Jonas va sentir el somriure en la seva veu sense alè quan va aparèixer per la porta de la cuina, darrere d’ell, mentre treia gots i coberts tan de pressa com podia.

–I quin ninot de neu tan gros que heu fet!

En Jonas, sorprès, es va girar cap a la mare, que es descor-dava l’abric. Era molt bonica. Morena, cabells foscos, igual que ell, i aquells ulls tan dolços que tenia quasi sempre. Quasi. No estava tan prima com a les fotos de quan es va casar amb el pare, però s’havia fixat que els homes sempre la miraven quan passe-javen per la ciutat.

–No hem fet cap ninot de neu –va dir en Jonas.

–Ah no? –La mare va arrufar el front mentre es treia la bu-fanda rosa que li havia regalat ell per Nadal.

El pare es va acostar a la finestra.

–Deuen haver sigut els fills del veí –va suposar.

En Jonas es va enfilear a una cadira de la cuina i va mirar a fora. I, sí, a la gespa de davant de la casa hi havia un ninot de neu. Gros, tal com havia dit la mare. Els ulls i la boca eren de pedretes i una pastanaga li feia de nas. No portava barret, gorra ni bufanda, i només tenia un braç, un branquilló prim

que en Jonas va suposar que havien agafat de la bardissa. Així i tot, tenia un no sé què d'estrany, aquell ninot. Mirava cap on no tocava. No sabia per què, però hauria d'haver mirat cap al carrer, cap a l'espai obert.

–Per què...? –va començar en Jonas, però el seu pare el va interrompre.

–Ja parlaré amb ells.

–Home, però per què? –va dir la mare des del rebedor, on en Jonas sentia que baixava la cremallera de les botes de cuir negres i altes-. Si tant és...

–No vull que aquella colla rondin per casa nostra. Ho faré quan torni.

–Per què no mira cap enfora? –va preguntar en Jonas.

Al rebedor, la mare va sospirar:

–I quan tornaràs, amor?

–Demà.

–A quina hora?

–Per què? Que has quedat? –Una certa lleugeresa en el to de veu del seu pare el va fer estremir.

–Volia tenir el sopar fet –va explicar la mare, entrant a la cuina, i es va acostar als fogons, va mirar les olles i va apujar la temperatura de dos focs.

–Doncs tingue'l a punt –va dir el pare, girant-se cap a la pila de diaris de sobre el marbre-. I ja arribaré en algun moment.

–Molt bé. –La mare es va acostar al pare per darrere i el va envoltar amb els braços.– Però de debò que te n'has d'anar cap a Bergen aquesta nit?

–Tinc classe demà a les vuit. Des que aterra l'avió fins a la universitat hi ha una hora, o sigui que no hi arribaria a temps si agafés el primer vol de demà.

En Jonas va veure en els músculs del coll del seu pare que es relaxava, que un cop més la mare havia aconseguit trobar les paraules adequades.

–Per què mira cap a casa, el ninot de neu? –va demanar el nen.

–Vés a rentar-te les mans –va contestar la mare.

Van sopar en silenci, que només trencaven les petites preguntes de la mare sobre com havia anat l'escola i les respostes curtes, vagues, d'en Jonas. Sabia que les respostes gaire detallades suscitarien preguntes desagradables del pare sobre què aprenien, o deixaven d'aprendre, en aquella «escola d'estar per casa». O bé una ràfega de preguntes sobre algú amb qui havia jugat, com a què es dedicaven els seus pares i d'on eren. Preguntes que en Jonas no sabia respondre mai per satisfer el seu pare.

Quan ja era al llit, al pis de sota va sentir que el pare deia adéu a la mare, una porta que es tancava i el cotxe que s'engegava i s'allunyava. Tornaven a estar sols. La mare va encendre la tele. Va pensar en una cosa que ella li havia preguntat. Per què ja no portava mai amics a jugar a casa. No havia sabut què contestar, no volia que es posés trista. Però ara era ell qui estava trist. Es va mossegar l'interior de la galta, va notar que el dolor amarg i dolç se li estenia fins a les orelles i va clavar els ulls en els tubs metàl·lics del mòbil de vent que penjava del sostre. Va sortir del llit i va anar fins a la finestra arrossegant els peus.

La neu del jardí reflectia prou llum per poder distingir el ninot de neu. Semblava sol. Algú li hauria d'haver posat un barret i una bufanda. I potser un pal d'escombra. En aquell moment, la lluna va sorgir de darrere un núvol. La filera negra de dents va aparèixer. I els ulls. En Jonas, maquinalment, va contenir la respiració i va recular dues passes. Els ulls de pedretes brillaven. I no miraven a la casa. Miraven enlaire. Cap a ell. Va passar les cortines i es va esmunyir dins el llit.